

BOLESŁAW CHROBRY – WŁADCA I JEGO CZASY

Zeszyt „Academii”, który przekazujemy do rąk Czytelników, ma szczególny charakter. Ukazuje się bowiem w roku jubileuszu 1000-lecia koronacji Bolesława Chrobrego. Stąd jego tematyka dotyczy właśnie wydarzeń sprzed 10 wieków. Zarysował się wówczas kształt terytorialny państwa polskiego, który niewiele różnił się od współczesnej mapy Polski. Jest to znaczące, ponieważ następcom Chrobrego nie udało się utrzymać stanu posiadania – co najwyżej starali się z różnym skutkiem, by jak najmniej utracić z nabytków terytorialnych państwa.

Na kolejnych stronach przedstawiamy bardziej i mniej znane wydarzenia związane z koronacją Chrobrego, ale staramy się także oddać klimat epoki. Poznajemy okoliczności samej koronacji oraz obraz samego władcy, który wyłania się z zapisków średniowiecznych kronikarzy, a także badań współczesnych mediewistów. Przyglądamy się ludziom żyjącym w państwie pierwszych Piastów: wojownikom, przedstawicielom elit i migrantom, rzucając światło na ich cechy fizyczne i problemy zdrowotne, a nawet pulę genetyczną dawnych mieszkańców ziem polskich. Dowiadujemy się, jakie budowle wznoszono w czasach Chrobrego, a także które spośród ośrodków miejskich powstałych przed 1000 lat przetrwały do naszych czasów. Wreszcie zastanawiamy się, jak pierwszy król Polski był i jest przedstawiany w programach nauczania.

Zamieszczone w niniejszym zeszycie teksty przygotowali wybitni specjaliści reprezentujący różne dyscypliny i ośrodki naukowe oraz różne generacje badaczy. Pokazują nam oni, jak dalece współczesna humanistyka, zwłaszcza archeologia, korzysta z metod badawczych innych dyscyplin, takich jak antropologia fizyczna, biologia molekularna czy fizykochemia. To, na ile ich wykorzystanie przyczynia się do odkrywania tajemnic odległej przeszłości, pozostawiamy ocenie Czytelników.

PROF. DR HAB. **ANDRZEJ BUKO**

Drzwi Gnieźnieńskie zwane także Drzwiami św. Wojciecha

Przedstawiają 18 scen z życia i męczeńskiej śmierci św. Wojciecha. Wykonane w XII wieku, stanowią zabytek romańskiej sztuki odlewniczej. Osadzone w portalu wewnętrznym kruchty południowej bazyliki prymasowskiej w Gnieźnie.

**MAGAZYN
POLSKIEJ AKADEMII
NAUK**

nr 1/81/2025
półrocznik
ISSN 1733-8662
nakład: 2000 egz.

© Polska Akademia Nauk
Biuro Upowszechniania
Nauki i Wydawnictw
pl. Defilad 1
00-901 Warszawa
www.pan.pl
www.academia.pan.pl
academia@pan.pl

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

Dariusz Jemielniak
redaktor naczelny

Andrzej Buko
redaktor prowadzący

Anna Bielec
sekretarz redakcji

Mariusz Karwowski
dziennikarz

Daniel Sax
redaktor wersji
angielskiej, tłumacz

Aleksandra Zych
redaktor językowy

Dominik Wódz
redakcja językowa

Andrzej Figatowski
opracowanie graficzne

Sylvia Piwowar
fotograf, fotoedytor

Dorota Chabiera
koordynator projektu

RADA NAUKOWA

Marek Konarzewski
prezes PAN
(przewodniczący)

Dariusz Jemielniak
(wiceprzewodniczący)

Andrzej Buko
Patrycja Dołowy
Paweł Golik

Janusz Jurczak
Tomasz Kapitaniak
Marek Krawczyk
Krzysztof Nowak

Druk:
Agencja Wydawniczo-
-Poligraficzna Gimpo